

LAI DOTI, Kun. St. Mažeika, MIC.
NE DEGINTI

Knyga iš

mokytojos

Stanislavos

Semėnaitės

asmeninio

archyvo.

264-055:282

Ma - 1434

Kūnus reikia laidot

Lietuvoj nuo amžių visi savo mirusius, kokios kas religijos bebūtų, laidojo ir laidoja žemėn, atiduodami velionies palai-kams deramą pagarbą, šventu daiktu laiko mirusių poilsio vietą — kapus.

Paskutiniu laiku pas mus atsirado žmo-nių, kurie *bedievybės propagandą* ima va-ryt, agituodami žmones už tai, kad užuot kūnus laidojus žemėn, juos, girdi, reikią sudegint.

Mes esame tikri, kad ateizmo apaštalai naujaja meškere nedaug ką arba visai nie-ko pas mus nelaimės. Tačiau ryžtamės vi-sus, kurie domisi kūnų deginimu arba kre-macija, supažindint, pirmiausia, iš kur ki-lo žmonių kūnų deginimas, paskui, kieno reikalas yra dabartinė kūnų kremacija, ko siekia kremacijos agitatoriai ir kaip klai-dina žmones, ir ant galo, kas reik apie tai katalikui žinot.

A. Iš kur kilo kūnų deginimas

Kūnų deginimo pradžia surišta su kla-joklių žmonių gyvenimu. Senų senovėje neturėdami pastovios vietos žmonės savo

mirusius degindavo, svarbiausia, praktiškais sumetimais. Keliaujantys iš vietos į vietą, jie negalėdavo lavonų palikt vienoj vietoj palaidotų, nes į senąją jų buvimo vietą atėjęs priešas lavoną iškasdavo ir išniekindavo. Tad buvo reikalas, keliantis naujon vieton, ir lavoną pasiimt, o praktiškiausia čia turėt velionies pelenus—pelenus gabentis ir patogų ir lengvą.—Ir pastovioj vietoj apsigyvenus, lavonų deginimas nesiliovė, nes taip jau buvo įprasta. Už tai ir randame lavonų deginimą pas įvairias senovės tautas, tačiau ne pas visas. Iš daugelio pagoniškų tautų, kurios mirusių nedegindavo, pirma paminėsime egiptiečius. Visiems yra žinomos ligi šiandien—po tūkstančių metų sveikos išlikusios jų mumijos—balzamuoti lavonai. Egiptiečiai kūnus laidodavo ir stengdavosi kuo ilgiausiai sveikus išlaikyt išbalzamuodami, Tuomi jie išreikšdavo savo tikėjimą į pomirtinį gyvenimą.

Romėnai pradžioj taip gi kūnus laidodavo. Kapus laikydavo šventais (Cicero-nas). Kas drįsdavo išniekint kapą, tam nukirsdavo ranką arba visą sudegindavo. Dažnai kūnai būdavo padedami į tam tikrus akmenis karstus, vadinamus sarkofagais. Toki sarkofagai turėdavo tą ypatybę, kad

per 40 dienų kūnas juose pavirsdavo dul-
kėmis. Iš čia ir jų vardas — kūno naikin-
tojai. Dorai smukus, vėliau ir pas romė-
nus deginimas virto mada.

Lietuviai prieš priimdami krikštą irgi
kūnus degindavo.¹⁾ Mes žinome, kad mūs
prabočiai kitados kėlėsi iš vietos į vietą,
ligi atvyko į dabartinę vietą, kur ir mes gy-
venam. Įpratę degint lavonus bekeliauda-
mi, to papročio kurį laiką laikėsi ir sėsliais
patapę. Priėmę krikštą ėmė laidot į žemę.

B. Kieno darbas yra mūs laikų kremacija

Bažnyčia nuo pat savo pradžios visais
laikais kitokio kūnų laidojimo nepripažino,
kaip tik kūnus atiduot senai motinai žemei.
Kitaip ir negali būt. Katalikai tiki į kūnų
iš numirusių prisikėlimą. Jau apaštalas Po-
vilas yra sakęs, kad sėjamas kūnas genda-
masis, o kelsis negendamas. Kūnų, o ne
pelenų, nuleidimas žemėn yra tinkamiaus-
ias tos tiesos pavaizdavimas. Taip darė
pirmieji krikščionys, kūnus laidodami ka-

---

¹⁾ Kasinėjant senovės lietuvių kapus, rasta dar
prieš krikšto priėmimą palaidotų žmonių nesude-
gintų. Iš čia matyt, kad nevisi lietuviai mirusius
degindavo.

takombose. Pagonys, žinodami, ką reiškia, kad krikščionys kūnų nedegina, pilni Bažnyčios neapykantos, labai dažnai krikščionių kankinių kūnus sudegindavo ir peles išbarstydamo į visus keturis vėjus arba supildavo į upę. Tuomi norėta išnaikinti tikėjimą į kūnų prisikėlimą ir iš viso norėta naikinti krikščionybę — griaut Bažnyčią.

Beatgyjant Renesanso laikais senajai pagonybei, nuo XVII a. pradėjo atgyt ir kūnų deginimas. Prancūzijoje pirmą kartą atgaivinti pagonišką kūnų deginimą buvo bandyta Didžiosios Revoliucijos laikais 1797—1799. Kūnų deginimas norėta padaryt kaip priemonė kovot su Bažnyčia ir iš viso su religija.

Iš Prancūzijos nuo 1848 m. kūnų kremacijos mintis *su bedievybe* ėmė plėstis ir po kitus kraštus. Vokietijoje kremacijai išsiplatinti daugiausia darbavosi žinomi bedieviai materialistai Fogtas ir Malešotas.

Italijoje kremacijos apaštalai buvo masonai. Kai viso pasaulio vyskupai 1869 m. suvažiavo į visuotinę Bažnyčios Santarybą Vatikane, tai lygiai tuo pat laiku Neapoly susirinkęs masonų kongresas nusprendė reikalauti *kremacijos kaip priemonės griaut Kat. Bažnyčiai*.

Garsusis bedievis masonas Gorini savo knygoje „Purificazione dei Morti (Mirusiųjų apvalymas)“ (209) sako: „Mūsų užduotis neapsiriboja tik mirusius deginti, bet siekia sunaikinti ir sudeginti tikėjimą“. Atviras pasisakymas. Tas pats Gorini toliau siūlo žmonių pelenus parduot ūkininkams ir išbarstyt ant dirvų. Taip save vertinti tegali tik masonai, laisvamaniai¹⁾

Ir šiais paskutiniaisiais laikais, kur tik įvedama kremacija, vis tai yra laisvamanių, masonų, liberalų darbas tikslu tikėjimą griaut.

C. Kremacija visais atžvilgiais nereikalinga

Piktos valios žmonės, kokiais kad yra bedieviai, savo blogų tikslų siekia prisidengę gražiais vardais, tariamais visokiais reikalingais sumetimais. Nevysi ir nevisada kremacijos šalininkai pasisako, kad jie nori *griaut tikėjimą*. Paprastai jų argumentai atrodo neva moksliški, neva tai kūnus deginti yra higieniška — sveikatinga. Pamatysim, kad nieko panašaus nėra, ką bedieviai sako apie kremaciją, ją begirdami.

---

¹⁾Lietuvoj ūkininkai nudvėsusius šunis ir kitus gyvulius pakasa po dirvomis, kad javai geriau augtų.

1. Kūnus laidot yra higieniška — sveikatinga. Tinkamai pakasti kūnai neteršia nei vandens nei oro.

Visiškai neteisybė, kad kapinės platina ligas per vandenį ir per orą. Buvo ištirta Paryžiaus, Vienos kapinių oras ir nieko užkrečiamo jame nerasta. Jeigu kapinės platinėtų ligas ir mirtį, tai būtų pastebimas prie kapinių gyventojų didesnis mirtingumas. Austrijos Tiroly kiekvieno kaimo vidury yra kapinės. Ir mūs Kauno kapinės yra vidury miesto. Panašiai ir Rymo kapinės yra mieste. Negirdėt, kad tose vietose siaustų didesnis mirtingumas kaip kitur. Pavydėtina stipria sveikata ir ilgu amžiumi pasižymi dažnai duobkasiai ir kapų sargai. Kodėl niekam nekenskinga laidoti žemėn? Žemė gariausia valo pūvančius lavonus. Nuodingas lavonų dujas žemė perdirba į kitas nenuodingas, bet naudingas augalams medžiagas. Atsimintina, kaip trašiai auga kapuose žolė. Apie kapų „kenksmingumą“ sveikatai Montegazza, žymus to reikalo žinovas, sako: „Tvirčiausiai esu įsitikinęs, kad kapai šmeižiami. Pusė visų fanatiškų kūno deginimo šalininkų tik dėl to giria laužą, kad pažangiaisiais būtų laikomi. Darydami kitaip, jie pažangius nuduoda“. Orą gadina ne numirėliai giliai užkasti, bet

gyvieji. „Prikvipe“ laisvų minčių bedieviai kaltina ramius negyvėlius. Dar paklauskim, ką sako gydytojas prancūzas daktaras Ch. Le Maout savo knygoje „Essai sur hygiène des cimetières (Kapinių sveikatingumo tyrimas)“. Savo knygos 25 pusl. minimas daktaras taip rašo: *„Negali būt dėl pūvančių kūnų ar kitų gyvūnų chemiškų liekanų užkrečiami kapinių vandens, nes jie išsivalo besisunkdami per žemės sluoksnius. Kapinių oro sudėtis yra tokia pat, kaip ir prie jų esančiuose miestuose. Negali būt kapinėse dvokimo laidojant pagal sveikatingumo taisykles, net kapinių ore nedaugiau ligų bakterijų kaip kitur“*. Aiškiau jau nereikia. Nebent, mes sakytume, kremacijos propagatoriai — platinotojai, pilni bedievybės ligos bakterijų, visus stengiasi savo bedievybės liga užkrėst.

2. Kūnus laidot yra švelnu, žmoniška, degint — žiauru ir gyvuliška.

Jau pirmiems tėvams Viešpats Dievas pasakė, kad dulkė esi ir į dulkes grįši t. y. mirsi. Mirtis šiandien yra gimtosios nuodėmės bausmė. Švelniai ta bausmė baigiama vykdyt, kai kūnas palaidojamas į žemę. Mūs kūnas sudėtas iš tos pat žemės dalių.

Žemėje kūnas natūraliai ir ramiai pūva, nyksta, tapdamas atskiromis dalimis.

Pūvantis kūnas nėra gražus daiktas, bet jis po žeme, nieks jo nemato, nemalonumo niekam nedaro. Net priešingai, giminės dažnai pro ašaras prisimena tas liūdnai malonias akimirkos valandėles, kada paskutinį sykį ant visados karsto antvožas uždengė brangaus asmens — tėvo, motinos, vaiko — ramų veidą, kada verčiamos žemės užbėrė paskutinį karsto lentos kraštelį. Tik pamachių kapą, tuoj gyvai akyse stojasi visas sveikas numylėtas asmuo. Taip gera parymot prie jo kapo. Čia gaili ašara širdį palengvina, žydinti ant kapo gėlė akį pradžiugina. Tas viskas yra labai *švelnu*, tikrai *žmoniška*, *kultūringa*, tikra paguoda.

Lavonų deginimas yra visai kas kita. Kūno deginimas yra dirbtinas jo naikinimas, priešingas natūraliam kūno dalių išsiskirstymui. Išsyk apimtas tūkstančio ar daugiau laipsnių karščio kūnas krosny tarsi atgyja. Degdamas kūnas kyla, net atsiatoja ir vėl griūva, visaip raitosi. Iš krosnies girdisi bildesys, tarsi dejavimas, vaitojimas, raudojimas, atrodo, lyg velionis būtų atgijęs. Tokius deginimo reiškinius gali pakest krematorijumo tarnai. Jie už tai gauna pinigą. Iš pradžios kad ir nejauki

tarnyba, bet su laiku apsipranta, virsta tarsi budeliais. O budelio širdis — akmens širdis. Kas kita giminės širdis. Čia dar taip neseniai, tik prieš kelias dienas, buvo gyvi tėvas, motina, sūnus, duktė. Velionis dar kaip gyvas stovi akyse, dar tarsi girdi jo balsą, jauti jo švelnų glamonėjimą. Dabar jis uždaromas į krosnį, tarnas paleidžia elektros srovę. Iš krosnies pasigirsta bildesys, vaitojimas. Rask dabar tokią širdį, kuri nesijaudintų. Neatsiginsi minties, kad tavo mylimas asmuo degdamas galėjo atgyt. Pažvelk krosnin, ir pamatysi besiraidantį, apanglėjusį, bespirgantį tėvą, motiną ar vaiką... Toks elgimasis, kad ir su mirusiojo lavonu, yra per daug *brutalus*. Tai *šlykštu, biauru, žiauru, nežmoniška, net gyvuliška. Tai priešinga, išlavintos, jautrios sielos žmogui. Tai priešinga prigimčiai*. Bedieviai, kremacijos šalininkai, už tai ir neleidžia giminių prie deginimo, kad *neatbaidytų visuomenės nuo savo išmislo*. Štai kodėl užsieny, nors ten bedieviai ir nemaža krematorijųų pribudavojo, ir nors nebrangiai ima (patys prie to daug pridėdami), kad tik daugiau savo šalininkų pritrauktų, tačiau ten jais neperdaug kas naudojasi. Lenkijoje, Latvijoje nėra nė vieno krematorijumo, taip gi ir Belgijoje (ir, tur-

būt, jų ten nebus, nes žmonės, po pirmo bedievių karščio krematorijumus pastačius, greit jais apsidžiaugia).

3. Kūnus laidoti yra pigiau.

Neteisybė, kad kūnų deginimas nebrangiai kaštuoja. Paties krematorijumo pastatymas ir jo išlaikymas yra brangus daiktas. Jeigu už lavono sudeginimą ir neperdaug imama, tai likusią išlaidų dalį turi sudėti visuomenė mokesčių pavidalu. Ant galo išeina tas pats brangumas ir bereikalinga našta tiems, kurie krematorijumais nesinaudos.

Tariamasis krematorijumų pigumas yra bedievių sugalvotas prieš tariamąjį brangumą šiandien už palaidojimus. Kunigai neverčia brangiai laidoti, tik velionės giminės nori sau parado ir paskui pyksta ir rėkia, kad ne už dyką klebonas paradą kelia.

4. Kūnams žemės užtenka.

Nėra daug ką sakyti, kad įvedus krematorijumus, likusi nuo kapų žemė padidins derlių, padaugins eksportą, žmonės praturtės. Tik apsėkim žemę, ką turim, ir išvežkim grūdą, kurs užauga, o būsim turtingi.

D. Ką katalikas privalo žinot apie kremaciją

Katalikui kremacijos klausimas yra baigtas. *Bažnyčios įstatymai katalikams draudžia savo kūnus paskirt sudegimui. (Can. 1203 § 1) Nevalia vykdyti mirusiojo valios jo kūną sudeginti. Jei mirusiojo valia pridėta kaip sąlyga prie sutarties, testamento ar kito kurio akto, sąlyga laikoma kaip neesama (Can. 1203 § 2). Tiems, kurie paskyrė po mirties savo kūnus sudegimui nevalia teikti jokių sakramentų (išpažintis, Komunija, paskutinis patepimas), jeigu savo valios neatšaukia (S. Of. fic. 27. VII. 1892). Kas tų įstatymų neklauso, tas sunkiai nusikalsta, tas netenka teisės būt palaidotas su bažnytinėm apeigom, už tą nelaikoma Mišių, tas nelaikomas kataliku. (can. 1240 § 1 n. 5)*

Bažnyčios elgesys čia pamatuotas ir protingas. Mes jau matėme, kad

1. *Laidojimas žemėn vaizdžiai primena kūnų prisikėlimo tiesą.*

2. *Bedieviai kremaciją panaudoja kaip priemonę griaut tikėjimui.*

3. *Laidojimas žemėn higienos atžvilgiu niekam nekenksmingas, švelnus, žmoniškas, kultūriškas, daug pigesnis. Deginimas*

higienos atžvilgiu negeresnis už laidojimą, be to, šlykštus, labai brangus — visuomenei našta.

Todėl Bažnyčia palaikydama kūnų laidojimą žemėn, kaip visais atžvilgiais tinkamiausią, draudžia kūnų kremaciją kaip bedievybės propagandos priemonę. Taip daryt yra Bažnyčios pareiga, nes ji privalo saugot tikinčiuosius nuo sielos pavojų.

Jeigu bedieviai atsisakytų bedievybės propogandos per kremaciją (kas netikėtina), jie atsisakytų ir kremacijos, nes kremacija, svarbiausia, bedievybės propaganda paremta. Tačiau ir tada Bažnyčia, greičiausia, pasiliktų prie kūnų laidojimų žemėn, nes kūno laidojimas žemėn atatin-ka Šv. Rašto žodžius: „Sėjamas gendąs kūnas, kelsis negendąs. Sėjamas silpnybėje, kelsis galybėje“. 1 Kor. 15, 42. 43, nes Bažnyčia kūnus laidoja nuo savo pradžios ligi šiandien, nes nėra jokios rimtos priežasties pakeisti dviejų tūkstančių metų praktiką.

Bažnyčia visuomet kultūros nešėja, visuomet moderniška, bet ir rimta įstaiga, visuomet pažangos mylėtoja. Kas kremacijos klausime Bažnyčią pravardžiuoja užsispyrėle, tas yra melagis, nes kremacija šiandien yra žmogaus regimas barbariškas.

Kartais ir Bažnyčia leidžia kūnus deginti. Taip būna epidemijų, karų metu, kada nespėjama kūnų sulaidyti. Tačiau ir tada Bažnyčios leidimu nenorima pasinaudoti. Taip D. Karo metu 1914-1918, kur tik buvo bandyta deginti nukautų kareivių kūnai, gyvieji kariai visur tam priešinosi kaip šlykščiam, žiauriam dalykui. Biaučiau žiūrėti, kaip svyra draugo kūnas.

E. Baigiamosios pastabos

1. Kūnų deginimas atsirado pas primitivios, žemos kultūros tautas. Kai šiandien žmogus, atmetęs religiją, netenka tikrosios sielos kultūros ir pasistato save civilizui dresiruotu dvasios klajokliu, jis vėl grįžta prie labai žemos kultūros seno savo papročio — kūnų kremacijos.

2. Gėda žmogui atiduoti savo kūną *barbariškam išniekinimui* — *kremacijai*. To vertais save laiko nebent nudžiūvusios Bažnyčios šakos, visi atkritėliai, moraliai pakrikėliai, atiduodami savo kūną ir sielą deginimo gėdai. Katalikai jaučia savo aukšto vardo garbę ir nesileis prie tokių prilyginimų.

3. *Kremacija naudinga žmogžudžiams*. Pasitaiko, kad mirties priežastis išaiškinama, padarius lavono skrodimą. Kartais net po metų ar kitų, antru kart tiriant lavono

269-055:282
HQ - 734

Panaudota literatūra: 1. Lexikon für Theologie und Kirche (Leichenverbrennung, VI.) 2. Dictionnaire de théologie catholique (Crémation, III). 3. Rev. B. L. Conway. The Question Box. New York, 1929 (Cremation). 4. The Encyclopaedia Britannica. London, 1929 (Vol. 6 Cremation, vol .18 Population) 5. Pears Cyclopaedia. Isleworth, Near London, 1932 6. Franz Spirago K. Volks-Katechismus III T. Trautenau, 1903 (Begräbnis). 7. „T. Kel.“ 1936 nr. 5.

NIHIL OBSTAT Sac. Iustinus Novickas MIC
IMPRIMATUR Vilkaviškis, die 10 Augusti 1936 an.
† Antonius Eppus
Nr. 1525.

KRISTUI IR BAŽNYČIAI Nr. 16

MARIJONŲ LEIDINYS Nr. 133

Plungės rajono savivaldybės
VIEŠOJI BIBLIOTEKA

14/734-3

Marijonų spaustuvė Marijampolėje 1936